

*Alcoholgebonden stoornissen en het verloop van depressie en angststoornissen*

Depressieve stoornissen en angststoornissen hebben vaak een persistent verloop. Het identificeren van factoren die een persistent verloop voorspellen, kan inzicht geven in processen betrokken bij het natuurlijk verloop van deze stoornissen en is van groot belang voor het optimaliseren van behandelstrategieën.

Boschloo e.a. (2012) onderzochten of de invloed van een alcoholgebonden stoornis op het verloop van een depressie of angststoornis afhangt van het soort alcoholprobleem, te weten misbruik of afhankelijkheid, en de ernst daarvan (volgens DSM-IV-criteria). De gegevens waren afkomstig van de 'Nederlandse studie naar depressie en angst' (NESDA). De basisevaluatie was een gestandaardiseerd diagnostisch psychiatrisch interview, dat na 2 jaar werd herhaald. Alle patiënten met majeure depressie, dysthymie, sociale fobie, paniekstoornis of gegeneraliseerde angststoornis werden geselecteerd. Mensen met een primaire diagnose van alcoholafhankelijkheid werden geëxcludeerd. Van 1369 personen konden alle gegevens worden verzameld.

Men sprak van persistentie als de patiënten ook aan de DSM-IV-criteria voor depressieve of angststoornissen voldeden in het half jaar voor de tweede evaluatie. Het verloop van depressieve en angstklachten werd beoordeeld op vragenlijsten die zowel voor de evaluatiemomenten als tussendoor werden afgenomen.

Over het algemeen bleek een alcoholgebonden stoornis geen significante voorspeller voor persistentie van de depressieve stoornis of angststoornis. Er werd wel een effect gezien als onderscheid werd gemaakt tussen alcoholmisbruik en -afhankelijkheid. Mensen met een huidige of vroegere alcoholafhankelijkheid toonden een verhoogde kans op een persistente depressieve stoornis of angststoornis (67 en 62% respectievelijk), vergeleken met mensen zonder alcoholgebonden

stoornis (53%). Bij alcoholmisbruik werd geen verband gezien met persistentie.

Depressieve klachten waren erger en bleven ook vaker bestaan bij mensen met een huidige of vroegere alcoholafhankelijkheid, daar waar deze over 2 jaar afnamen bij mensen zonder alcoholgebonden stoornis. De auteurs benadrukken dat 95% van de personen die leden aan ernstige alcoholafhankelijkheid aanhoudend en zonder verbetering klachten had. Doordat patiënten met primair een ernstige alcoholafhankelijkheid werden geëxcludeerd, werd het verband mogelijk nog onderschat.

De auteurs concluderen dus dat alcoholafhankelijkheid, met name ernstige huidige alcoholafhankelijkheid, een risicofactor is voor een ongunstig verloop van depressie en angststoornissen, daar waar alcoholmisbruik dat niet is. Zij vragen zich af of alcoholmisbruik wel echt als psychiatrische stoornis mag worden beschouwd; de betrouwbaarheid en de validiteit van de diagnose volgens DSM-IV zouden een stuk minder zijn dan voor een diagnose van alcoholafhankelijkheid. Zij stellen dan ook voor van alcoholgebonden stoornissen slechts één diagnose te maken en indicatoren van ernst te gebruiken omdat deze klinisch meer relevant lijken dan de huidige categoriale indeling. Voor de DSM-5 werd deze aanpassing van diagnose eveneens voorgesteld. We vragen ons af welke invloed deze nieuwe classificatie zal hebben op het verband tussen alcoholgebonden stoornissen en het verloop van depressieve en angststoornissen.

Boschloo e.a. (2012) benadrukken het belang van integratie van behandeling van de alcoholgebonden stoornis in de psychiatrische behandeling, en omgekeerd. Hetzelfde deden Grant e.a. (2004). Ze toonden een duidelijke relatie tussen het bestaan van alcoholgebonden stoornissen en depressie en angststoornissen, losstaand van alcoholgebonden depressie en angstklachten. Grant e.a. benadrukken eveneens dat patiënten met een bepaald psychiatrisch probleem moeten worden gescreend op aanwezigheid van andere stoornissen. De eveneens aanwezige depressieve klachten en angstklachten worden te vaak toegeschreven aan de alcoholgebonden stoornis.

LITERATUUR

- Boschloo L, Vogelzangs N, Van den Brink W, Smit JH, Veltman DJ, Beekman ATF, e.a. Alcohol use disorders and the course of depressive and anxiety disorders. *Br J Psychiatry* 2012; 200: 476-84.
- Grant BF, Stinson FS, Dawson DA, Chou SP, Dufour MC, Compton Z, e.a. Prevalence and co-occurrence of substance use disorders and independent mood and anxiety disorders. *Arch Gen Psychiatry* 2004; 61: 807-16.

AUTEURS

LINDA VAN DIERMEN, arts in opleiding tot psychiater, Universiteit Antwerpen.

WARD VERBRUGGEN, psychiater, PC Sint-Amedeus, Mortsel.

Correspondentieadres: dr. Linda Van Diermen, PC Sint-Norbertus, Stationsstraat 22c, 2570 Duffel, België.

E-mail: [linda.van.diermen@student.ua.ac.be](mailto:linda.van.diermen@student.ua.ac.be)